

EIWIT EN OLIEPAD

de veelzijdigheid van agrarische gewassen in beeld

Blauwmaanzaad

Papaver Somniferum

Familie: Papaveraceae of papaverachtigen

Toepassingen en grondstof voor:

- menselijke voeding - bakkerij producten
- grondstof zangvogelmengsels
- medicinale toepassingen - pijnstillend en kalmerend
- spijsolie

Bloeitijd: van juni tot en met augustus - roze witte bloemen

Blauwmaanzaad wordt ook wel slaapbol genoemd. In Engeland noemt men het breadseed poppy of opium poppy. De klaproos behoort ook tot deze familie.

Blauwmaanzaad is afkomstig uit zuidelijk Europa, Azië en het Midden Oosten. Het blijkt een van de oudste cultuurplanten te zijn. Zaden zijn al teruggevonden in opgravingen van rond 4500 voor Christus. Medicinaal gebruik van blauwmaanzaad is al vanuit de Oudheid bekend.

Het is alom bekend dat de zaadbollen veel alkaloiden bevatten en oliën ed. Onder meer, codeïne, morfine, diamorfine, heroïne, narceïne, papaverine etc. oplopend tot een 25 tal aanwendbare eigenschappen.

Deze “opiaten” zijn soms verslavende producten, waar toch voorzichtig mee moet worden omgegaan.

Ze worden van oudsher (11^e eeuw) aangewend om hoestsiropen te maken en als slaapmiddel door aftreksels te maken van de doosvruchten.

Vroeger werd er ook al olie van gemaakt. Omstreeks 1866 heeft er een oliefabriekje in St. Annaparochie gestaan. Papaverolie werd toen aangewend in de schilderkunst om de craquelures te vormen in schilderijen. Tegenwoordig wordt de olie ook gebruikt in de fijne keuken bij de bereiding van koude gerechten. Het gehalte aan linolzuur in de olie ligt rond de 70%.

Terwijl het fijne blauwe zaad tegenwoordig veelal bekend is als versiering van sommige broodjes, wordt het op vele plaatsen ook in gerechten gebruikt. Het dient verder als grondstof voor zangvogelmengsels en voor medicinale toepassingen. Onderzoek naar toepassing in de dierhouderij voor medicinale toepassing staat inmiddels in de belangstelling omdat de toepassing van preventieve medicatie met antibiotica meer en meer onder druk komt te staan.

Blauwmaanzaad wordt in Nederland op kleine schaal verbouwd. De opbrengst bedraagt circa 2.000 kg per ha. Opbrengstverhoging van de olieopbrengst is mogelijk. Dit biedt kansen voor het optimaliseren van de teelt en economische potenties. Het oliegehalte ligt nu tussen de 40 en 55%. Ook het stro van de plant is een potentiële grondstof voor de industrie vanwege het hoge gehalte aan cellulose.

Met het project Eiwit & Oliepad wil Innovatief Platteland samen met de gemeente Venray en andere partners het publiek de gelegenheid geven zich een beeld te vormen van de enorme multifunctionaliteit en de nog steeds verder te ontdekken mogelijkheden van in Europa te telen gewassen als grondstof voor de biobased economie.